

Reflecties persvrijheid

02-07-21 Vaste commissie OCW

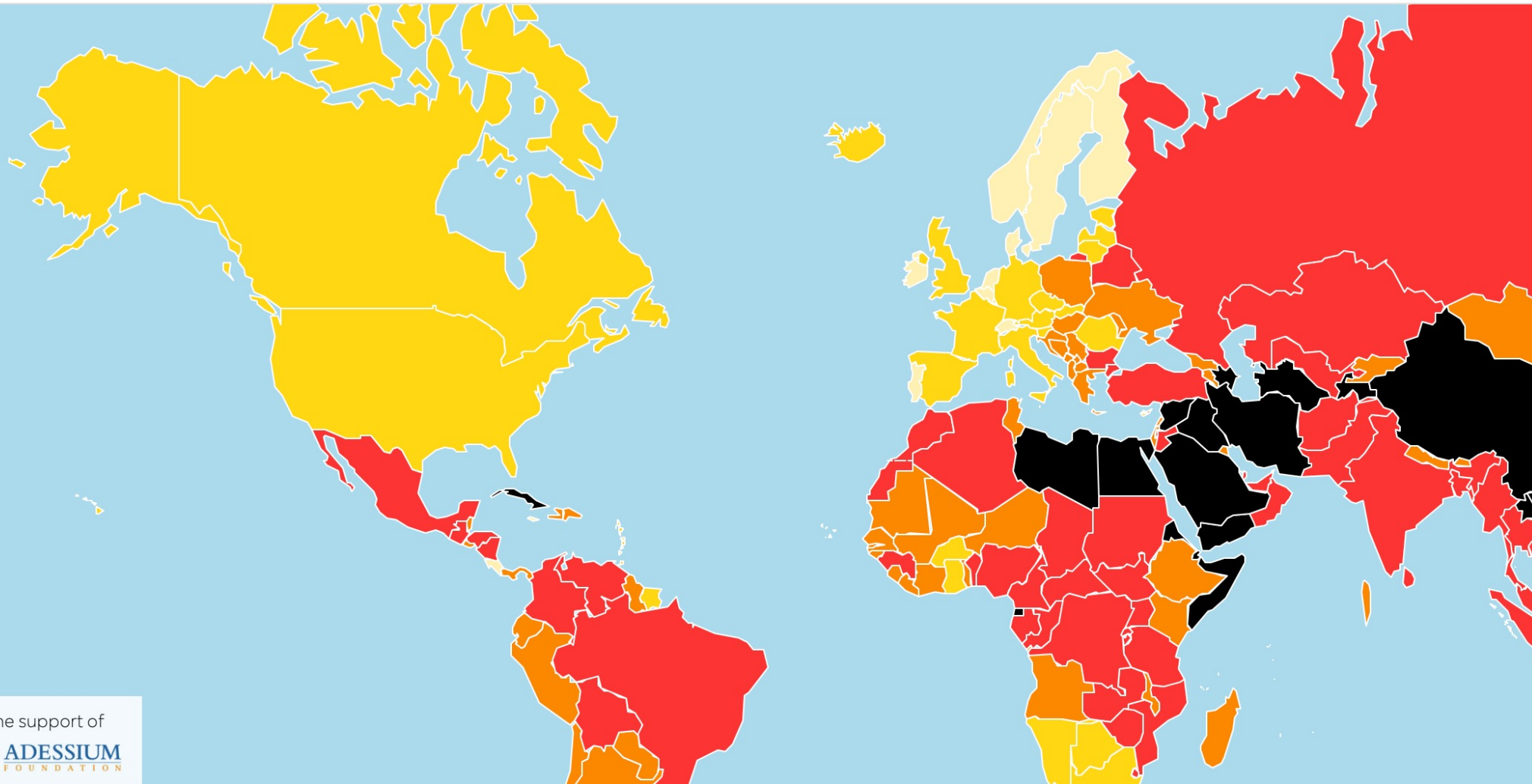
Prof. dr. Claes de Vreese

T: @claesdevreese

“When journalists are targeted, societies as a whole also pay the price. The kind of news that gets silenced – corruption, conflicts of interest, illegal trafficking – is exactly the kind of information the public needs to know”

UN Secretary General António Guterres, November 2017

<https://www.un.org/sg/en/content/sg/statement/2017-11-02/secretary-generals-message-international-day-end-impunity-crimes>

Search

- 1** Norway
- 2** Finland
- 3** Sweden
- 4** Denmark
- 5** Costa Rica
- 6** Netherlands
- 7** Jamaica
- 8** New Zealand
- 9** Portugal
- 10** Switzerland

with the support of

Nederland

- * “The government still hasn’t improved the media’s access to state-held information”
- * “Mass data collection by intelligence agencies repeatedly violated the privacy of journalists, perpetuating the threat to the confidentiality of their sources”
- * “Populist politicians attacked the legitimacy of long-established media outlets, especially the state broadcaster NOS, with the aim of portraying the media as sources of “fake news” and enemies of the people”
- * “Physical attacks on journalists increased in 2020”

<https://rsf.org/en/netherlands>

Indicatoren (RSF/RWB)

1. Pluralisme (opinies, standpunten)
2. Media onafhankelijkheid (van overheid/regering/religie/business)
3. 'Environment en self-censorship' (politieke context)
4. Regulering ('legislative framework') (bijv mediawet)
5. Transparentie (openheid nieuws organisaties)
6. Infrastructuur (kwaliteit 'ecosysteem')
7. Agressie en geweld

Freedom house (UN)

Vergelijkbaar met RSF (regering/overheid, bronnen, self-censuur, diversiteit, vrijheid/zekerheid journalisten, media ownership/concentratie, market structuur, nieuwsmedia ecologie)

Onderzoek I&O (PersVeilig)

- Noodzaak monitoring (meer melding nodig)
- Steekproef (<10%)
- Differentiatie incidenten
- Rol freelancers
- Rol politieke verslaggevers / crews
- 'Chilling effect' gevaar

PERSVEILIG

MENU

MELD EEN INCIDENT >

Elke journalist moet zonder gevaar kunnen werken. Blijf niet zitten na een bedreiging of incident. PersVeilig helpt.

Rol politici/ politiek

- Voorbeeldfunctie
- Wettelijke kaders
- Eigen gedrag en uitingen
- Populisme en de pers
- (overeenkomsten politiek en wetenschap)

Geert Wilders
@geertwilderspvv

Journalisten zijn - uitzonderingen daargelaten - gewoon tuig van de richel.

[Translate Tweet](#)

10:00 PM · Jun 5, 2021 · Twitter for iPhone

Lilian Marijnissen
@MarijnissenL

Dit is echt onacceptabel. Handen af van onze pers. Sterkte aan de betrokken journalisten.

Ook kerken moeten zich gewoon aan de regels houden. Onze zorg, ondernemers en zoveel anderen hebben het zwaar. Dit is zo asociaal.

...

Internationale ervaringen

VS: #44

400 journalists assaulted in 2020

‘Ecosysteem onder druk’

Nordic countries

- Sterke eigenaren (nieuws)media (fondsen)
- Sterke vakbonden (% lid)
- Sterke public service organisaties
- Sterke (nieuws)media subsidies (stabiele markt)
- Sterke wettelijke kaders
- Sterke autonomie (oa. “pressenævnet”)

https://journalistforbundet.dk/sites/default/files/inline-files/ECPMF-FFM-Scandinavia_2020.pdf

Afsluitend: systeem benadering

- No 'quick fixes'
- Meerdere aandachtspunten tegelijk → gezond eco-systeem
- Legitimiteit
- Koppeling 'infodemic'
- Relatie met polarisatie en sociale media ('fringe bubbles')